

Βρυξέλλες, 14 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11602/26

JAI 954
FREMP 236
AG 111
POLGEN 187

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αξιολόγηση του ετήσιου διαλόγου για το κράτος δικαίου

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα Ι τα συμπεράσματα σχετικά με την αξιολόγηση του ετήσιου διαλόγου για το κράτος δικαίου, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2026.

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα ΙΙ δήλωση της Ιταλίας.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, κατόπιν της έγκρισης των συμπερασμάτων από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κράτη μέλη που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου στις 16 Δεκεμβρίου 2014¹, όλα τα κράτη μέλη συμμετέχουν, με πνεύμα καλόπιστης συνεργασίας, στον ετήσιο διάλογο για το κράτος δικαίου στο πλαίσιο του Συμβουλίου, δεδομένης της σταθερής δέσμευσής τους να ενισχύουν το κράτος δικαίου ως μία από τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα συμπεράσματα της Προεδρίας της 19ης Νοεμβρίου 2019² υποστηρίχθηκαν από 26 αντιπροσωπίες και ότι, κατά την προετοιμασία τους, όλες οι αντιπροσωπίες συμφώνησαν να επαναξιολογήσουν τον διάλογο για το κράτος δικαίου στο πλαίσιο του Συμβουλίου πριν από το τέλος του 2023, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία που έχει αποκτηθεί.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, όπως περιγράφεται στο σημείωμα που απηύθυνε η Προεδρία στις αντιπροσωπίες στις 28 Σεπτεμβρίου 2020³, ο ετήσιος διάλογος για το κράτος δικαίου αναπτύχθηκε ως άσκηση πολιτικού χαρακτήρα από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και στην πράξη είναι διαρθρωμένος ως εξής: κατά το πρώτο εξάμηνο κάθε έτους, μία περίοδος συζητήσεων που αφορούν διαδοχικούς γύρους ανά χώρα αναλύσεων της κατάστασης όσον αφορά το κράτος δικαίου σε πέντε κράτη μέλη και, κατά το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους, δύο περίοδοι συζητήσεων εκ των οποίων η μία είναι αφιερωμένη στη γενική κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ένωση και η άλλη αφορά ειδική ανάλυση ανά χώρα, με βάση πάντα την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου. Επιπλέον, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων έχει αναπτύξει σειρά ειδικών θεματικών συζητήσεων για θέματα κράτους δικαίου.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Επαναλαμβάνει ότι τα συμπεράσματα του 2014 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών συνεργομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου με θέμα την εξασφάλιση του σεβασμού του κράτους δικαίου εξακολουθούν να ισχύουν.
2. Συμφωνεί ότι ο ετήσιος διάλογος του Συμβουλίου για το κράτος δικαίου έχει αποδειχθεί χρήσιμος, καθώς έχει δημιουργήσει χώρο για εποικοδομητικές πολιτικές συζητήσεις μεταξύ των κρατών μελών και για ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων.

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

3. Επιβεβαιώνει τις αρχές που αναφέρονται στα συμπεράσματα του 2014, και συγκεκριμένα: αντικειμενικότητα, αποφυγή διακρίσεων και ίση μεταχείριση όλων των κρατών μελών, προσέγγιση σε μη μεροληπτική και τεκμηριωμένη βάση, η οποία δεν θίγει την αρχή της απονομής αρμοδιοτήτων, καθώς και τον σεβασμό των εθνικών ταυτοτήτων των κρατών μελών που είναι συμφυείς με τη θεμελιώδη πολιτική και συνταγματική δομή τους, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση, και τις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους, μεταξύ άλλων τις λειτουργίες που αποβλέπουν στη διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας του κράτους, τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και την προστασία της εθνικής ασφάλειας· δεσμεύεται δε να τις υποστηρίξει περαιτέρω με πνεύμα καλόπιστης συνεργασίας.
4. Επισημαίνει ότι αυτός ο πολιτικός διάλογος θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται κατά τρόπο συμπληρωματικό με όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τους διεθνείς οργανισμούς, αποφεύγοντας τις επικαλύψεις και λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα μέσα και την εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα αυτόν.
5. Σημειώνει ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της διοργάνωσης και της διεξαγωγής αυτού του διαλόγου, η Προεδρία θα συνεχίσει να διασφαλίζει την πλήρη τήρηση των αρχών που διέπουν τον διάλογο, όπως αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 ανωτέρω.
6. Υπογραμμίζει ότι το περιεχόμενο και η διάρθρωση που έχει σήμερα αυτός ο πολιτικός διάλογος του έχουν δώσει τη δυνατότητα να είναι ισχυρότερος, περισσότερο προσανατολισμένος στα αποτελέσματα και καλύτερα δομημένος, και ότι η προετοιμασία του ήταν πιο συστηματική. Η παρούσα μορφή του διαλόγου, που περιλαμβάνει γενικές συζητήσεις και ειδικές ανά χώρα συζητήσεις, τον έχει ενισχύσει αποτελεσματικά με τη διεξαγωγή ετήσιας άσκησης απολογισμού σχετικά με την κατάσταση και τις κύριες εξελίξεις όσον αφορά το κράτος δικαίου. Διευκολύνεται έτσι μια συνολική, ειλικρινής και διαδραστική πολιτική συζήτηση, η οποία επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στην κατάσταση του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη και στην Ένωση στο σύνολό της.
7. Επισημαίνει ότι, παρόλο που το τρέχον περιεχόμενο και η υφιστάμενη δομή του διαλόγου κρίνονται ικανοποιητικά, θα πρέπει να επέλθουν περαιτέρω βελτιώσεις ώστε ο διάλογος να αποτυπώνει ακόμη καλύτερα τη δέσμευση του Συμβουλίου να ενισχύσει το κράτος δικαίου και να συμβάλει στην πρόληψη των αναδυόμενων και των υφιστάμενων προκλήσεων στον τομέα του κράτους δικαίου, με συμμετοχικό και εποικοδομητικό τρόπο, μέσω της συζήτησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων.
8. Δεσμεύεται να συνεχίσει να διοργανώνει γενική οριζόντια συζήτηση κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους και ειδικές συζητήσεις ανά χώρα τρεις φορές ετησίως, δύο κατά το πρώτο εξάμηνο και μία κατά το δεύτερο εξάμηνο, η κάθε μία εκ των οποίων θα εστιάζει στην κατάσταση σε τέσσερα κράτη μέλη.
9. Δεσμεύεται να αφιερώσει αυτόν τον διάλογο στην ανάλυση τουλάχιστον των ακόλουθων τεσσάρων πυλώνων του κράτους δικαίου: σύστημα δικαιοσύνης, πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, πολυφωνία και ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, καθώς και άλλα θεσμικά ζητήματα σχετικά με το σύστημα ελέγχων και ισορροπιών, με την επιφύλαξη του ευρύτερου πεδίου αυτού του διαλόγου στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων.
10. Σημειώνει ότι, στην πράξη, ο διάλογος θα εξακολουθήσει να βασίζεται στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου, δημιουργώντας συνέργειες μεταξύ των θεσμικών οργάνων, και σημειώνει ότι η έκθεση συμπεριλαμβάνει συστάσεις για να υπερτονίσει συγκεκριμένα ζητήματα στα οποία τα κράτη μέλη πρέπει να δώσουν περαιτέρω προσοχή.

11. Καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να εξασφαλίζει στενή συνεργασία και διάλογο με τα κράτη μέλη κατά την προετοιμασία της ετήσιας έκθεσης και να συνεχίσει να βελτιώνει την προετοιμασία αυτή λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που διέπουν τον εν λόγω διάλογο.
12. Επισημαίνει ότι ο διάλογος αυτός μπορεί επίσης να ωφεληθεί από τις εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου, στον βαθμό που η ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου τις έχει λάβει υπόψη, δεδομένου ότι αποτελούν συμπληρωματικές και βοηθητικές αλλά πολύτιμες πηγές πληροφοριών, ιδίως όταν πρόκειται για εκτιμήσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και των οργάνων του, των οποίων η αξία έχει αναγνωριστεί, μεταξύ άλλων, από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 30ής Ιανουαρίου 2023⁴, από το Δικαστήριο και από την Επιτροπή⁵.
13. Συμφωνεί ότι, εκτός από τη διοργάνωση του διαλόγου, η Προεδρία μπορεί επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο διοργάνωσης συχνότερων διαδραστικών ανταλλαγών, όπως π.χ. σεμινάρια για θέματα κράτους δικαίου με ενδιαφερόμενους φορείς, και ειδικότερα με τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών, τα μέλη κοινοβουλίων, τις τοπικές αρχές, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τους κοινωνικούς εταίρους και τους δημοσιογράφους.
14. Αναγνωρίζει τον οριζόντιο ρόλο και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων που διεξάγει αυτόν τον διάλογο· αναγνωρίζει τον συμπληρωματικό ρόλο του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων κατά τη διεξαγωγή ειδικών θεματικών συζητήσεων για θέματα σχετικά με το κράτος δικαίου που εμπίπτουν στο πεδίο της εμπειρογνομosύνης του, ακολουθώντας συμπεριληπτική προσέγγιση και λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τις συζητήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων.
15. Σημειώνει ότι, ως επακολούθηση του διαλόγου στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, θα μπορούσαν να διοργανώνονται συζητήσεις για ένα ή περισσότερα επιμέρους οριζόντια θέματα σχετικά με το κράτος δικαίου στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, όταν κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο.
16. Συμφωνεί ότι όλες οι προσεχείς Προεδρίες θα συνεχίσουν να συγκαλούν τα κράτη μέλη στον διάλογο για το κράτος δικαίου στο πλαίσιο του Συμβουλίου με τη μορφή και τη συχνότητα που συμφωνήθηκαν ανωτέρω, και συμφωνεί να διενεργηθεί, πριν από το τέλος του 2027, νέα αξιολόγηση της εμπειρίας που έχει αποκτηθεί βάσει του διαλόγου.

⁴ 5422/23.
⁵ 11217/19.

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Η Ιταλία εκφράζει την ικανοποίησή της για την έγκριση των συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την αξιολόγηση του ετήσιου διαλόγου για το κράτος δικαίου και υποστηρίζει την προσέγγιση του διαλόγου μεταξύ ομοτίμων στην οποία στηρίζεται η ετήσια διαδικασία για το κράτος δικαίου, όπως δρομολογήθηκε υπό την ιταλική Προεδρία το 2014, σε πνεύμα πλήρους σεβασμού —και ομόφωνης προώθησης— των αξιών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ.

Η Ιταλία διαπιστώνει, πράγματι, ότι ο συνεχής διάλογος και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και με τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το κράτος δικαίου συνιστούν μια άτυπη διαδικασία ανταλλαγών και αμοιβαίας λογοδοσίας μεταξύ των κρατών μελών, η οποία διατηρεί πρωτίστως πολιτικό, προληπτικό και μη νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα. Εμμένουμε στην άποψη ότι η προσέγγιση αυτή, η οποία βασίζεται στην επικοινωνιακή διακυβερνητική συνεργασία και στον κεντρικό ρόλο του Συμβουλίου, είναι η προτιμητέα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ιταλία υποστηρίζει τον ευέλικτο χαρακτήρα του μηχανισμού αξιολόγησης από ομοτίμους που θεσπίστηκε με τα συμπεράσματα, με βάση κριτήρια αντικειμενικότητας, απαγόρευσης των διακρίσεων και ίσης μεταχείρισης μεταξύ των κρατών μελών —στοιχεία απαραίτητα για την αποφυγή αυτόματων κυρώσεων που στερούνται αναλογικότητας και δικαιοσύνης. Η διαδικασία αυτή εξακολουθεί να διακρίνεται από τα νομικά μέσα που προβλέπονται στις Συνθήκες για τον εντοπισμό και τη διαχείριση των παραβιάσεων του κράτους δικαίου, καθώς και από τις ρήτρες δημοσιονομικής αιρεσιμότητας που συνδέονται με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο που επί του παρόντος τελεί υπό διαπραγμάτευση· ωστόσο, σε σχέση με αυτά, παραμένει σημαντικό να διατηρηθεί —και μάλιστα να ενισχυθεί— ο ηγετικός ρόλος των κρατών μελών και η πλήρης ανάληψη πολιτικής ευθύνης από αυτά.
